

Melancholien. Ode af N. Wenersborg 1789, tryckt hos Swanholms enka

1700-1829 81 A Br. 1789
Melancholien

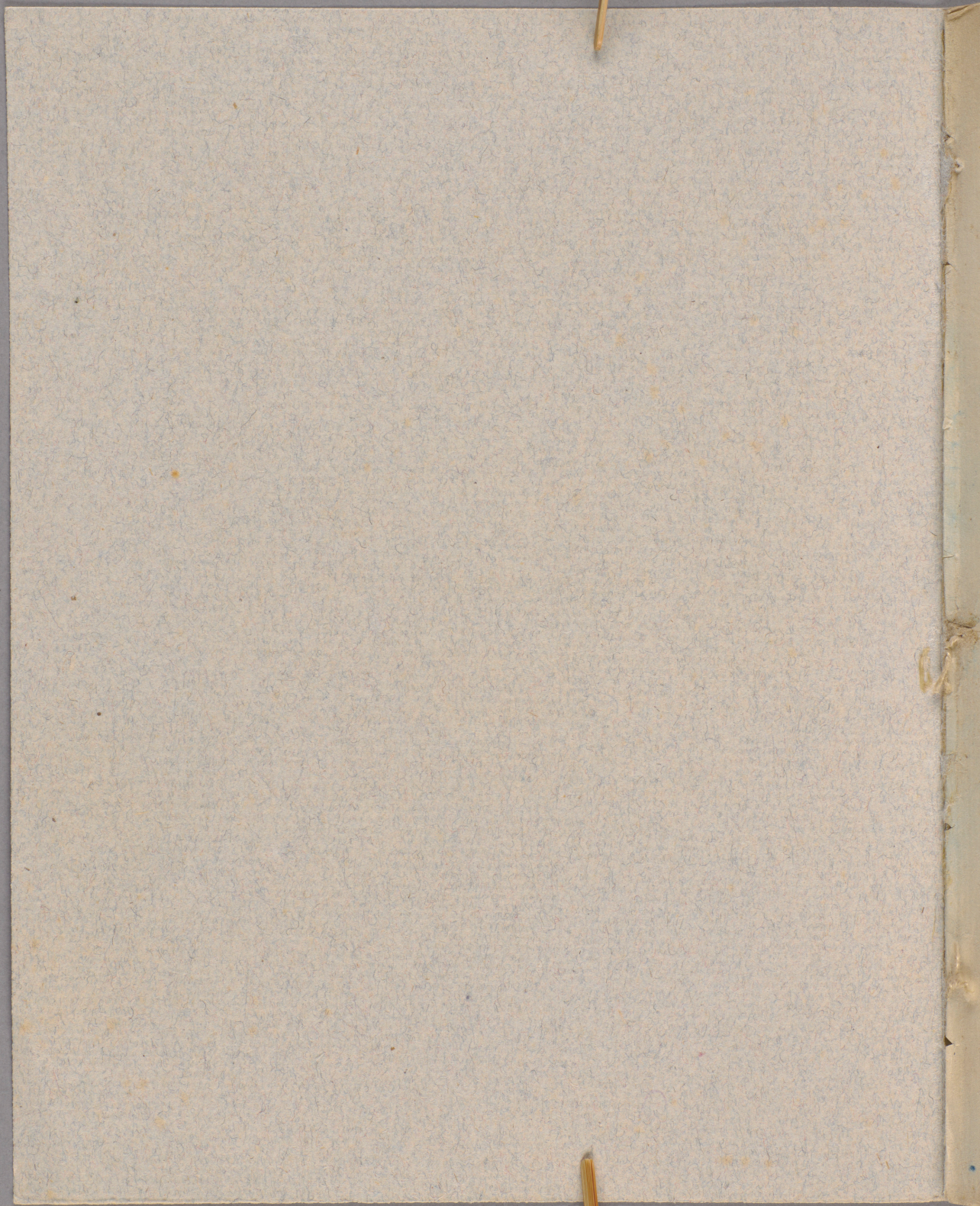

National Library
of Sweden

MELANCHOLIEN

Vitt. J. v.
(B.)
1700 © 1827
1789

Konigsberg
1789

No 620.

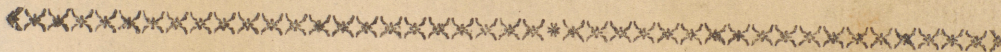
MELANCHOLIEN.

ODE

AF

N.

Carolinus

Wenersborg 1789,

Tryckt hos SWANHOLMS Enka.

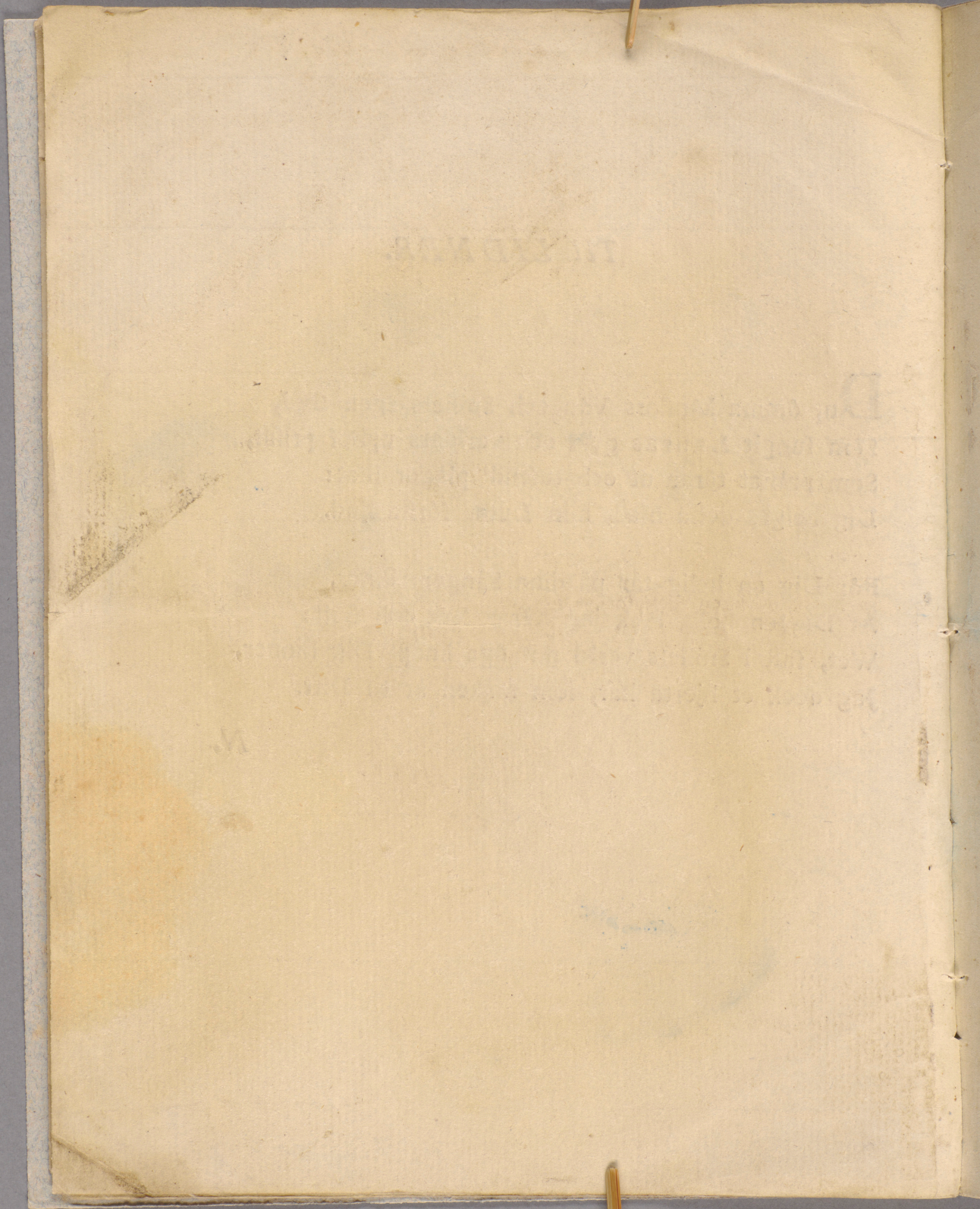

Til LIDNER.

Du, ömma känslors Vän och Snillets egen Gud,
Som sungit Lauras qual och verldars uphof prifat,
Som påffat tårar ut och tusend' plågor lifat:
Dig helgas deffa Blad, min Lutas första ljud.

För Dig en helig tår på dina Sånger rinner,
Åt Dig en helig suck jag offerar ömt och fritt:
Wet, fast i Snillets verld mit öga knapt Dig hinner,
Jag dock et hjerta har, som maken är til Ditt.

N.

MELANCHOLIEN. O D E.

Du mörka Anda du, som tyft och hemlig går,
Som kommer oförtänkt, men känns af qual och smärta!
Alt hvad du åger grymt, kom gjut det i mit hjerta,
At, til at måla dig, af dig jag fågor får.
Sänk dina svarta moln på detta klåmda bröst!
Stång Hoppets vida väg, gör tung min brutna anda
Och låt en tårerflod vid mina fötter landa!
At alt dit väsende må höras af min röst.

Men hvarför? ropar jag på dina plågors tal?
De skaptes ju för mig, för den du grymmaft fårar:
Om ån de runno bort i dessa strida tårar,
Så skulle dock en suck förnya hjertats qual.
O! Grymmafte Tyrann! jag, af din plåga matt,
På Lifvets vådjohan blott mörka Dalar finner,
Dår gråset aldrig gror och ingen bölja rinner:
Min Morgon Afton år och Middagsstunden Natt.

Från långsta ödemark, dit Solen aldrig trångt,
Dår Jordens svarta barm och Skogen dagen jäfva,
Dår Tigren hungrig står och evigt tåkner svåfva,
Dår daggen aldrig ån en måsfig tufva stånkt.
Från detta vilda rum, från fafans bonings-rum
Du trånger tygellös, at i mit hjerta rafa:
Jag hör blott Vilddjurs rop, min syn år blod och fasa,
Min känsla smärta år, och smärtan gör mig stum.

Som, på en enslig Ö, vid branta högder kal,
Blott fyns et enda tråd i klippan rotadt vara,
At alla stormars gny med brak och fusning svara,
Då andre njuta lugn i skjötet af en Dal.

Så ock i denna Verld, på fasans vilda högd
 Mit hjerta ensamt står, at alla plågor hämta:
 De korta andedrag mot Ångslans vindar hämta,
 Men Glädjen njuter den, som blifvit född til frögd.

I Nattens dvala sänkt jag borde vänta tröst,
 Men fasan följer mig, mig plågan går til möte
 Och qvalen tåra mig i sjelfva sömnens skjöte,
 Och afgrunds spöken tungt sig hvila på mit bröst.
 O! smärtans hårda tyngd! o! grymma Bilders syn!
 Än på et trampadt Lik jag bittra tårar gjuter,
 Än i min kalla famn de svarta Ormar sluter,
 Och än, at störtad bli, jag lyftes högt til skyn.

Från denna bistra högd jag ser en Tiger-hamn
 Vid branten af et Berg, som eld til skyen tvingar,
 Och Åskans tätta slag re'n krossa mina vingar,
 Och afgrund öpnar sig at få mig i sin famn.
 Sig höjer Skogens Kung för dessa plågors hop,
 Och hårda klippan lyps för mina öden skjälva,
 Och Hafvet, förjande, sin svarta bölja välfva,
 Och Vädret, tjutande, hörs svara mina rop.

Den djupsta tyftnad rår och blodet stelnat har:
 Jag i en Öken är, där echo aldrig skallar;
 Med tåreblandad suck jag död och plågor kallar,
 Men Himmel! som et straff, jag får af dagen svar.
 O! alt för grymme dag! du flere tårar fått:
 Ack! hvarför' fick jag ej i sömnen längre gråta,
 At lifvet sucka ut, at döden öfverlåta,
 Och aldrig skåda dig, men hvila lungt och godt?

Nej du är äfven grym i Vårens skönsta drägt.
 Den Sol, som dig gör glad, mit moln ej genömbryter,
 Det lugn kring blomman rår för detta hjerta tryter:
 Jag stormar rafa hör i sjelfva Västans slägt.
 Ack! alt för usla lif, som blott af plågor vet!
 Det endast Döden är, som dina qual kan ånda,
 Det endast Döden är, som kan dig, hänryckt, fända
 Til skjörd af evig frögd i evig Salighet!

*) o (*

Men Himmel! du som ser och vet hvad hända skall:
Såg, hvarför' blef jag til, at endast plågor nåra,
At, mot dit helga bud, min lifstråd sjelf afskåra,
At sjelf min Bödel bli, sjelf verktyg til mit fall?
War det råttfårdighet, din vishet och din nåd,
Som gjorde at du mig så fastigt öde unde?
War jag din vrede vård, förr än jag synda kunde
Af gifven årtlig drift ell' sjelfödt öfverdåd?

Har du mig ögon gett, at endast mörker se?
Har jag min ömhet fått, at plågan större känna?
Fly då til afgrund ner en fråga, vild som denna,
Om svaret skulle dig en avvig målning ge.
Ack! Himmel! skåda ner til Värket af din hand!
Det af Dig skapadt år, nu utaf plågor fråtes,
Och Pen, med jord betäckt, af krökta matkar åtes
I mörkret af det djup, som trotfar Tidens tand!

O! Allmagt! detta djup mig enda trösten ger.
Ack ja! jag lefver nu blott för at döden njuta,
Och dö'r i plågans famn, at alla plågor sluta,
Och dra'r den grymsta suck, at aldrig sucka mer.
Ej längre mågtar jag mot forgens ilar stå:
At hoppas tröst af gråt, i tårar lugnet söka,
År stråfva efter hamn där flod och strömfall spöka,
Fördubbla seglens mängd där Nordan-vindar slå.

Som Lammet hvilar tryggt för Mördarns höjda arm,
Och, i sin oskuld, tyeks den grymsta död förakta,
Ack Himmel! styrk min själ med stilla blick betrakta
Hur Döden nalkas mig och hvilar i min barm!
Låt mig i enslighet dödsalken dricka få,
At ingen mer än jag des grymma smårta känner;
Dölg mig, min milde Gud, dölg mig för slägt och vänner,
At vid et ömt farväl, ej hjertat brista må.

Men alla verdars Far! som känslor gifvit mig,
Som gjort, at hjertat kan för Nåstans ofård ömma:
Såg, hur' jag andras nöd och eget fall skall glömma
Då jag en gång står upp med samma kjött för Dig.

Du lofvat Dygden frögd och salighet och mer.
 Men om jag upstå skall med samma blod och hjerta,
 Så står jag ju ock upp med samma qual och smärta;
 Mit öga, hölgt af moln, knapt skymten af Dig ser.

O! Gud! om til Din Thron den hefa jämnren när,
 När stannar då den flod som nu från ögat rinner?
 Dock nej! et fofans rop ej til Din Himmel hinner,
 Där tankan njuter lugn och hjertat glådas får.
 En tröst i nödens tid för den som tröstas kan.
 Men nya stormars ras, som nya plågor föda,
 De reta qualen opp, at hoppets gnista döda,
 Och byta uti blod den tår från ögat rann.

Du Gudamagt, som gjort at blodet ömhet fvor,
 At, i en enda blick, en Bror sin Broder finner,
 At, i sin Makas famn, den glada Makan brinner,
 At, vid des Fofsters fyn, hon känner hon år Mor.
 Om Du en evig frögd vill detta väfend' ge,
 Förvandla då mit bröst, min blod, min fyn, mit hjerta,
 Och dölg för tankan alt hvad jämmer år och smärta!
 Dölg evigt för min fyn de lif som dig ej se!

Du ser ju egna Vårk, som råda öfver alt;
 Du grymsta Vilddjur ser en fång åt Fofstren bådda:
 I faran rufar det, at dem ur faran rådda.
 Och människjan stelna skall, och hjertat vara kallt!
 Nej! låt en skyhög Ek mot alla våder stå,
 När flere likars fall de grymma stormar röja,
 Jag vill, vid tankan blott, mit forgsna hufvud böja,
 Wid fynen af en Vån, med lika kjedjor gå.

Dock då, från qualens barm, min ömma klagan höjs,
 Jag mera ålskar Dig, Din Allmagt mer beundrar:
 Min båfvan fordrar Du i molnens eld, som dundrar,
 Min vördnad i den storm, för hvilken Eken böjs.
 Men i det straff Du ger, i Lönen Du vill ge,
 Til Evigheten våndt, sig ögat kan förlora;
 Dock, Du af början år och Dina Under stora:
 Du Milioner spar för Fem som Dig tilbe.

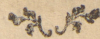
Så njuter jag då lugn en stund, et ögonblick. ----
 Ack nej! det qual, som gjort at jag har Törnen skurit,
 Har legat i det frö, som mig til verlden burit,
 Och följer mina steg, om jag som blixten gick.
 O! qualens födsloftund! O! Ödets hårda Lag!
 Jag ännu ej kånt frögd, om ej i ögats bölja,
 Men väl jag kånt de qual, som frögd och nöjen följa,
 Som byta Solens glans i tjock och mulen dag.

Ja! som Trollhättans Fall, där vägen fräfer damm,
 Där böljan, skyhög, vred, i djupet fraggad tränger,
 Och evighetens blick i hvita skummet hänger,
 Til grånsen af defs magt fyns störta tyngder fram.
 Så störta detta lif ---- i Ödets strömsfall dör ----
 Men den som lugnet har, med ljumma bäckar rinner:
 I tidens sagta Ström han fer ---- och Pärnan finner.
 Och Öde! det är du, som denna skillnad gör.

Hvad! skillnad? ja, ack Gud! det är ej någon dröm.
 För Nero skall en tår, men ej för GUSTAF tryta:
 Den aldrig ömma kan, som skapad är at ryta,
 Den aldrig ryta kan, som blifvit skapad öm.
 Hvert flyr jag store Gud, hvart flyr jag från Din Dom,
 Den Dom som riftad är i mina plågors kjådja?
 Ack! fåfångt dödlige! du vil mot Ödet vådja,
 Ty frögden har en Grånts och Lifvet har en Bom.

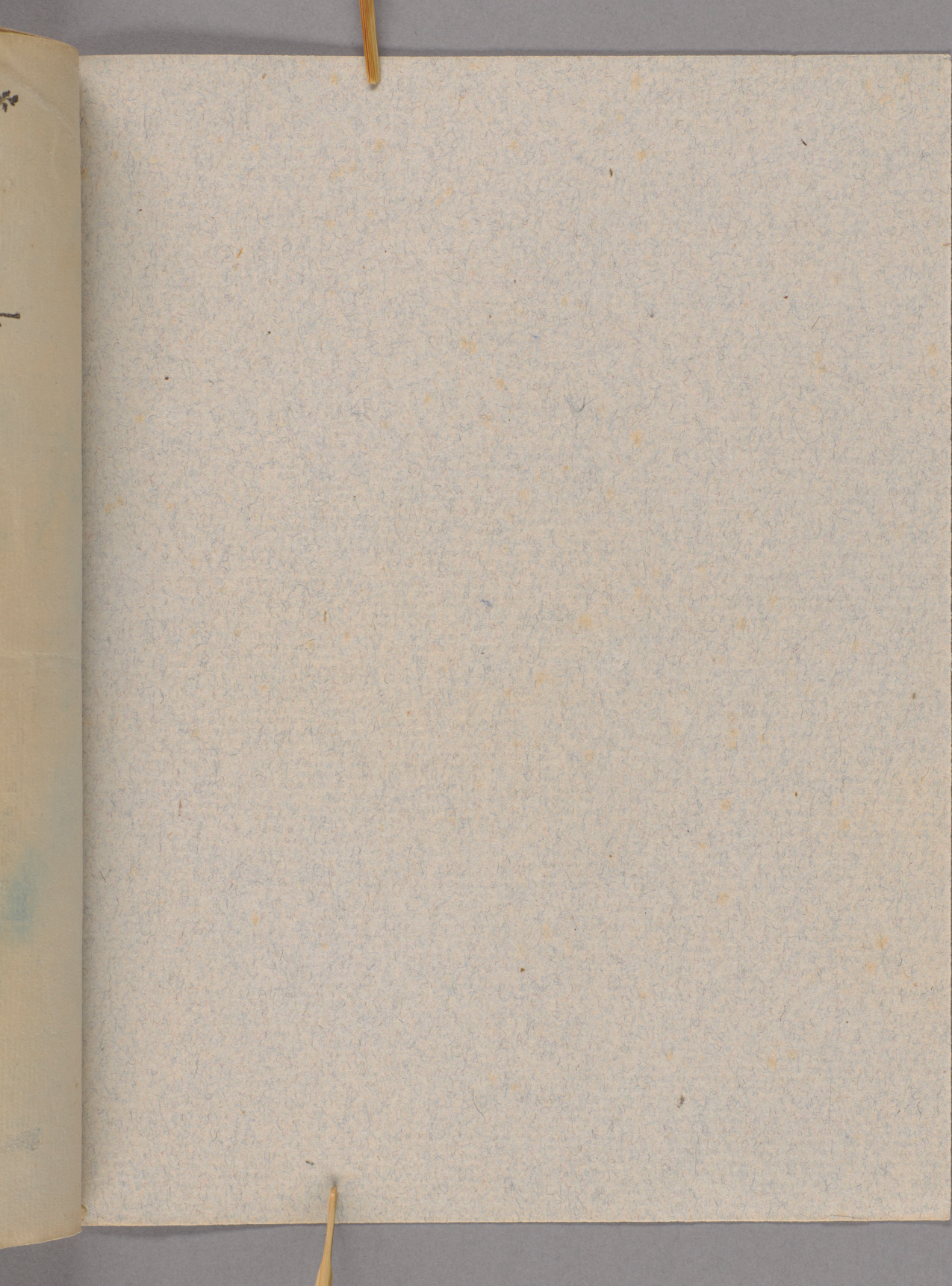
Men ack! min mätta röst den tolkar hvad jag vil,
 Den tolkar det beslut, som skall mig ensamt råda.
 Se! dessa tårars svall et sunkit öga båda,
 Hör! dessa suckars ljud de höra Döden til.
 Så är mit Timglas fullt, dödstimån klämtar re'n.
 O! grymma Öde hör! jag verlden skall förglömma,
 Jag skall fullborda dig, tillika dig fördömma
 Nu, denna Midnattsstund, vid denna Lampas skjen.

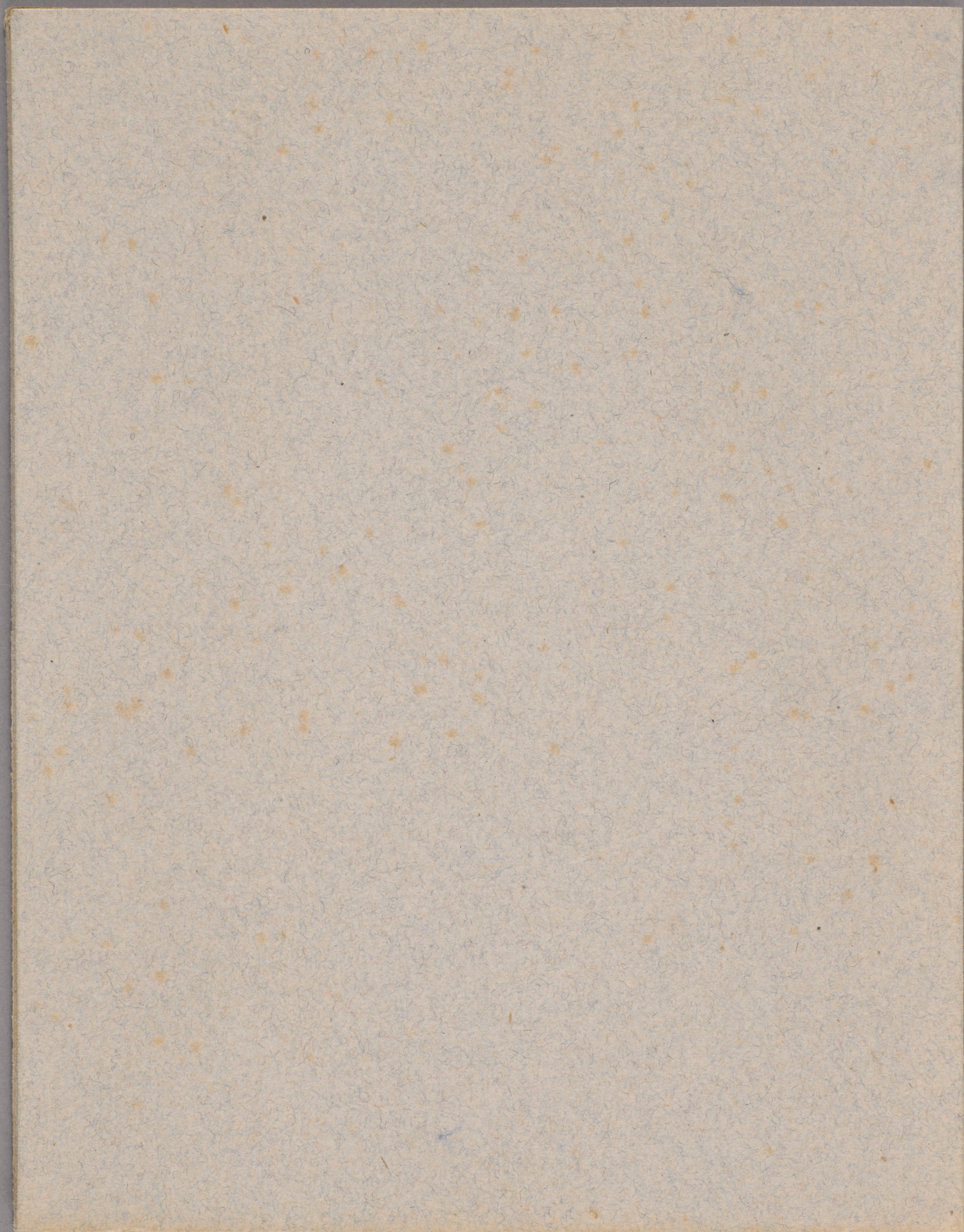
O! Fafans bleka Far, i Nattens mörker klädd!
 O! Död, du grymme Död, som skall mit minne rifta!
 En tår jag faller ån, se här åt Dig den lista,
 Men låt den hvila kvar, som sällskap, på min bädd.

We! at på denna Dart mit vilda öga fånks!
We! alt hvad hjertat kan för grymma plågor nämna!
Men ack! just denna Dart, den skall mit Öde hämnas:
Et lif, som plågor ger, bör Döden få til skjänks.

Inches 1 2 3 4 5 6 7 8
Centimetres 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19

TIFFEN® Color Control Patches © The Tiffen Company, 2007

Blue Cyan Green Yellow Red Magenta White 3/Color Black

